

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням педагогічної ради ВСП
«Ананьївський аграрно-економічний
фаховий коледж УНУС»
Протокол № 4 від 20.01.2025 р

Директор коледжу, голова педагогічної ради
Юрій КОСМІНСЬКИЙ

Положення

про запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж Уманського національного університету садівництва»

I. Загальні положення

- 1.1. Це Положення регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) і порядок реагування на випадки булінгу (цькуванню) у ВСП «Ананьївський аграрно – економічний фаховий коледж Уманського національного університету садівництва» (далі – Коледж).
- 1.2. Положення розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», відповідних нормативно – розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України.
- 1.3. Основною метою заходів з протидії булінгу є психологічне, фізичне, економічне забезпечення якості та підвищення ефективності освітнього процесу; формування негативного ставлення до булінгу; захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя усіх учасників освітнього процесу.
- 1.4. Головними завданнями заходів з протидії булінгу є:
 - ознайомлення учасників освітнього процесу з поняттям булінгу, його видами та проявами;
 - навчання конструктивним формам спілкування, поведінкових реакцій;
 - попередження деструктивних елементів у поведінці;
 - формування навичок толерантного вирішення конфліктних ситуацій;
 - усвідомлення й прийняття особистісних відмінностей кожної людини;
 - розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю;
 - формування навичок саморегуляції, емоційної адекватності під час контактів з іншими особами та оточуючим світом;
 - підвищення рівня соціальної свідомості здобувачів освіти;
 - формування вмінь вільно виражати почуття

- різка зміна звичної для особи поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропусків навчальних занять;
- відмова відвідувати Коледж зі скаргами студента на біль та /або погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та/або ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- пошкодження чи зникнення особистих речей;
- вимагання особистих речей, їжі, грошей;
- жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту.

III. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) у Коледжі

- 3.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Коледжі є постійним системним процесом, спрямованим на:
 - визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та/або потенційних ризиків його виникнення;
 - виявлення випадків булінгу (цькування) та/або потенційних ризиків його виникнення;
 - визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення
- 3.2. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Коледжі ґрунтується на принципах:
 - недискримінації за будь-якими ознаками;
 - ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;

- партнерства та підтримки між педагогічним колективом і батьками (законними представниками) здобувачів освіти;
 - розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;
 - гендерної рівності;
 - участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до чинного законодавства та нормативних документів, які регламентують діяльність Коледжу.
- 3.3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькування) у Коледжі є:
- створення безпечного освітнього середовища, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
 - визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в навчальному закладі;
 - підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування);
 - формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;
 - заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).
- 3.4. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) відображається в плані заходів, який розробляється заступником директора з виховної роботи (або особою, на яку покладені обов'язки організації виховної роботи) на навчальний рік.
- 3.5. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у Коледжі, належать заходи щодо:
- організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства;
 - розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема, розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;
 - розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;
 - здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;
 - відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;
 - здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
 - здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;

- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування);
 - створення у Коледжі культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).
- 3.6. Заходи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню), передбачені планом можуть мати різноманітні форми: лекції, бесіди, круглі столи, диспути, зустрічі, тренінги, тематичні виховні години, флешмоби, рольові ігри; організація на базі навчального закладу роботи консультативного пункту, де всі учасники освітнього процесу можуть отримати консультації практичного психолога, провести зустрічі з працівниками правоохоронних органів, Служби у справах дітей.
- 3.7. Основними механізмами щодо протидії булінгу (цькування) є:
- діагностика - соціальне і психологічне вивчення учасників освітнього процесу, моніторинг соціальних процесів та психічного розвитку окремих здобувачів освіти, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;
 - корекція – здійснення психолога – педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки;
 - надання психолога – педагогічної і соціальної допомоги здобувачам освіти, які потрапили у важкі життєві обставини;
 - профілактика – своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі; попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, національної і соціальної нетерпимості, аморального способу життя та ін.;
 - психологічна просвіта – підвищення психологічної культури учасників освітнього процесу

IV. Реагування на виявлені або встановлені факти булінгу

- 4.1. Якщо викладач або інший працівник Коледжу став свідком булінгу, він зобов'язаний повідомити директора навчального закладу про цей факт незалежно від того, чи поskarжилась йому жертва булінгу чи ні.
- 4.2. У разі звернення здобувача освіти до будь-якого працівника Коледжу з приводу факту булінгу, відповідна службова особа інформує про це доповідною запискою директора навчального закладу.
- 4.3. Здобувачі освіти можуть безпосередньо повідомити директора Коледжу про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони

стали або підозрюють про його вчинення стосовно іншої особи, або про який отримали достовірну інформацію.

Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, у тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

- 4.4. Директор Коледжу у разі отримання доповідної записки, заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) :
 - розглядає звернення та з'ясовує всі обставини булінгу (цькування);
 - скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання доповідної записки, заяви або повідомлення.
- 4.5. У разі встановлення комісією факту булінгу (цькування), а не одноразового конфлікту між здобувачами освіти, директор Коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.
- 4.6. Якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий не згодний з цим, він може одразу звернутись до органів Національної поліції України. Але за будь-якого рішення комісії директор коледжу забезпечує психологічну підтримку всім учасникам інциденту.

V. Склад комісії, права та обов'язки її членів

- 5.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) формується на період навчального року й функціонує на постійній основі.
- 5.2. До складу комісії входять: заступник директора з виховної роботи (або особа, на яку покладені обов'язки організації виховної роботи), завідувач відділення, практичний психолог, вихователь гуртожитку, педагогічні працівники, представники студентського самоврядування.

До участі в роботі комісії можуть залучатися батьки або законні представники постраждалого та «булера» (кривдника), безпосередньо сторони булінгу (цькування) та інші зацікавлені особи.
- 5.3. Головою комісії є директор Коледжу. Склад комісії затверджується його наказом. В складі комісії визначається заступник голови та секретар.
- 5.4. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та ведення протоколу засідань.
- 5.5. Члени комісії мають право:
 - ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;
 - подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
 - брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;

- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії

5.6. Члени комісії зобов'язані :

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- брати участь у голосуванні

5.7. Метою діяльності комісії є:

- припинення випадку булінгу (цькування) у Коледжі;
- відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу (цькування);
- з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів щодо усунення цих причин;
- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого – педагогічних послугах та забезпечення таких послуг

5.8. Діяльність комісії здійснюється на принципах :

- законності;
- верховенства права;
- дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденціальності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки

5.9. До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або законних представників неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога;
- збір експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психологічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
- збір інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі тощо), іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду випадку булінгу (цькування);

- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність або відсутність факту булінгу (цькування).
- 5.10. Засідання комісії є правомочним у разі участі в ньому не менше двох третин її складу
- 5.11. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів
- 5.12. Особи, залучені до участі в роботі комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб
- 5.13. Особи, залучені до участі в роботі комісії, під час її засідання мають право:
 - ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
 - ставити питання по суті розгляду;
 - подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються
- 5.14. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням
- 5.15. Термін розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) у Коледжі та виконання нею своїх завдань не має перевищувати п'яти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення.